

P7_TA(2010)0341

Mägipiirkondade, saarte ja hõredalt asustatud alade majanduslikku ja sotsiaalset arengut käsitlev ELi strateegia

Euroopa Parlamendi 22. septembri 2010. aasta resolutsioon mägi- ja saarapiirkondade, saarte ja hõredalt asustatud alade majanduslikku ja sotsiaalset arengut käsitleva Euroopa strateegia kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu III osa XVIII jaotist, eriti selle artiklit 174;
- võttes arvesse struktuurifonde perioodil 2007–2013 reguleerivaid määrusi;
- võttes arvesse nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta otsust 2006/702/EÜ ühenduse ühtekuuluvuspoliitika strateegiliste suuniste kohta¹;
- võttes arvesse oma 2. septembri 2003. aasta resolutsiooni struktuuriliselt ebasoodsate piirkondade (saared, mägi- ja saarapiirkonnad, väikese rahvastikutihedusega piirkonnad) kohta ühtekuuluvuspoliitika kontekstis ja nende institutsiooniliste perspektiivide kohta²;
- võttes arvesse Regioonide Komitee 7. juuli 2005. aasta arvamust piirkondliku riigiabi eeskirjade ülevaatamise kohta³;
- võttes arvesse oma 15. märtsi 2007. aasta resolutsiooni saarte ning looduslike ja majanduslike piirangute kohta regionaalpoliitika kontekstis⁴;
- võttes arvesse komisjoni 6. oktoobri 2008. aasta teatist „Roheline raamat territoriaalse ühtekuuluvuse kohta. Territoriaalse mitmekesisuse muutmine Euroopa tugevaks küljeks” (KOM(2008)0616);
- võttes arvesse komisjoni talituste töödokumenti „Piirkonnad 2020 – hinnang ELi piirkondade tuleviku väljakutsete kohta“ (SEK(2008)2868);
- võttes arvesse 24. märtsi 2009. aasta resolutsiooni territoriaalset ühtekuuluvust käsitleva rohelise raamatu ja ühtekuuluvuspoliitika tulevase reformi üle toimuva mõttevahetuse hetkeseisu kohta⁵;
- võttes arvesse komisjoni 25. juuni 2009. aasta teatist „Majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust käsitlev kuues eduaruanne” (KOM(2009)0295);
- võttes arvesse komisjoni 31. märtsi 2010. aasta teatist „Ühtekuuluvuspoliitika: 2010.

¹ ELT L 291, 21.10.2006, lk 11.

² ELT C 76 E, 25.3.2004, lk 111.

³ ELT C 31, 7.2.2006, lk 25.

⁴ ELT C 301 E, 13.12.2007, lk 244.

⁵ ELT C 117 E, 6.5.2010, lk 65.

aasta strateegiaaruanne 2007.–2013. aasta programmide rakendamise kohta”
(KOM(2010)0110);

- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et territoriaalse ühtekuuluvuse põhimõtet konsolideeriti struktuurifonde perioodil 2007–2013 reguleerivates määrustes ning see on üks Euroopa Liidu uutest põhieesmärkidest, mis on sätestatud Lissaboni lepingus ja millega soovitakse tagada ELi harmooniline areng piirkondlike erinevuste vähendamise ja arengut takistavate tegurite, sealhulgas ebasoodsatest looduslikest ja geograafilistest tingimustest tulenevate takistuste kõrvaldamise teel;
- B. arvestades, et on oluline selgitada Lissaboni lepingu mõju nende piirkondade staatusele, mis väärivad regionaalpoliitika raames erilisi meetmeid;
- C. arvestades, et kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 174 pööratakse erilist tähelepanu regioonidele, kus valitsevad rasked ja püsivad ebasoodsad looduslikud või demograafilised tingimused, näiteks väga väikese rahvastikutihedusega põhjapoolseimatele piirkondadele, saartele, piiriülestele ja mäestikualadele;
- D. arvestades, et mägipiirkonnad, saared ja hõredalt asustatud alad puutuvad kokku eriliste probleemidega, mis on seotud demograafiliste muutuste, kehvade juurdepääsetavuse, kliimamuutuse, rändenähtuste, energiavarustuse ja piirkondliku integratsiooniga,
 1. pooldab territoriaalse ühtekuuluvuse lisamist liidu eesmärkide hulka ning samuti uut artiklit 174; on arvamusel, et artikli 174 sätted tuleks muuta konkreetseteks arengustrateegiateks ja meetmeteks, mille eesmärk on ületada ebasoodsad tingimused ja kasutada nende piirkondade potentsiaal ära;
 2. on seisukohal, et mägipiirkonnad, saared ja hõredalt asustatud alad moodustavad homogeenseid piirkondade rühmi ning need eristavad neid teistest piirkondadest; on arvamusel, et nad väärivad erilisi regionaalarengu programme; rõhutab siinkohal ka liidu äärealadel asuvate saareliikmesriikide eriolukorda;
 3. on arvamusel, et SKP peab jääma peamiseks kriteeriumiks, mille põhjal määratakse kindlaks regionaalpoliitilise abi saamise kõlblikkus; kutsub sellest hoolimata komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja asjakohasemaid ja territoriaalsemaid statistilisi näitajaid, et saada nende ebasoodsate piirkondade arengutasemest ulatuslikum ülevaade; rõhutab, et liikmesriigid juba saavad kasutada muid näitajaid kui SKP (rahvaarv kokku, töötuse ja tööhõive määr, haridustase, rahvastikutihedus) rahaliste vahendite piirkondade vahel ümberjagamisel neile eraldatud eelarve raames, võttes arvesse iga piirkonna eriomadusi;
 4. nõuab, et loodaks spetsiaalne integreeritud ja paindlik Euroopa poliitikaraamistik, et tegeleda mägipiirkondade, saarte ja hõredalt asustatud aladega, lähtudes kõnealuste piirkondade ühistest omadustest, kuid samas võttes asjakohaselt arvesse nende erinevat olukorda ja arvestades vajalikus ulatuses proportsionaalsuse põhimõttega; on arvamusel, et ühtekuuluvuspoliitika ei peaks tegelema saarte olukorraga mitte ainult regionaalpoliitika meetmete kaudu, vaid kasutama selleks ka muud ELi poliitikat, millel on oluline territoriaalne mõju nende piirkondade arengule; on seisukohal, et mägipiirkondi, saari ja hõredalt asustatud alasid käsitlev Euroopa poliitikaraamistik võib

pakkuda vajalikku lisandväärtust, et ületada nende piirkondade püsivad ebasoodsad tingimused ja kohandada nende arengumudelit viisil, mis lubab nende eeliseid ära kasutada;

5. kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi üles täitma olulist rolli mägipiirkondade, saarte ja hõredalt asustatud alade arengustrateegiates, sest on vaja vertikaalset lähenemisviisi, millesse kaasatakse kõik valitsustasandid ning mis järgib subsidiaarsuse põhimõtet, et viia need piirkonnad säästva arengu õigele teele, võttes arvesse iga piirkonna muid tähtsaid sektoreid; rõhutab, et nendes sageli tohutute loodusvaradega piirkondades peituv potentsiaal võib aidata saavutada ELi 2020. aasta strateegias püstitatud eesmärke, eriti energiapoliitika ning teadus- ja arendustegevuse valdkonnas;
6. rõhutab, et kõnealustes ebasoodsas olukorras piirkondades majandusliku ja sotsiaalse arengu eesmärgi saavutamiseks tuleb hoolikalt välja töötada ELi eriprogrammid ja eraldi igale piirkonnale kohandatud meetmed, mille eesmärk on kohandada neid piirkondi struktuuriliselt, suurendada nende konkurentsivõimet ja suutlikkust lahendada nende ees seisvad põhiprobleemid, samuti tuleb tõhusalt kooskõlastada ja rakendada nelja struktuurifondi, Ühtekuuluvusfondi ja muid rahastamisvahendeid, näiteks Euroopa Investeerimispanka pakutavaid vahendeid;
7. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et mägipiirkondade, saarte ja hõredalt asustatud alade kohta kehtiksid ka edaspidi erisätted uues mitmeaastasest finantsraamistikus ja järgmisel programmitöö perioodil;
8. pooldab Euroopa territoriaalse koostöö rühmitust (ETKR) kui vahendit, mille eesmärk on ületada territoriaalset koostööd piiravad takistused; ergutab mägipiirkondi, saari ja hõredalt asustatud alasid kasutama ETKRi teiste piirkondadega tehtava ja ELi kaasrahastatava territoriaalse koostöö projektide haldamiseks, et lähendada neid ümbritsevatele majanduspiirkondadele;
9. julgustab liikmesriike kasutama mägipiirkondades, hõredalt asustatud aladel ja saartel täiel määral ära Euroopa naabruspoliitika vahendeid, et võimaldada neil saada kasu piiriülesest kättesaadavatest ressurssidest;
10. nõuab, et saarte liigitamisel piirialadeks, mis on abikõlblikud piiriüleste koostööprogrammide alusel ühtekuuluvuspoliitika territoriaalse koostöö eesmärgi või Euroopa naabruspoliitika raames, ei arvestataks vahemaakriteeriumit (150 km); on arvamusel, et kui on vaja kehtestada teatav piir, oleks saarepiirkondade osas sobivam, kui piiriülese territooriumi tingimust kohaldataks mereala tasandil;
11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule, liikmesriikide valitsustele, piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele ning majandus- ja sotsiaalpartneritele.